

Вага праведности

Удружен Штутгарт: Српска академска мрежа – Никола Тесла

Дошли су као странци. А данас су становници Штутгарта, нашли су овде свој завичај. Мало који град је под толиким упливом досељеника као Штутгарт. То није тек топионичарски тигањ, већ прави котло за асимилацију. Многе „нове Швабе“ окупљају се у друштвима које Вам представљамо у оквиру ове серије. Данас је на реду: Српска академска мрежа – Никола Тесла.

Написала: Андреа Јеневајн.

ШТУТГАРТ. Божић је већ давно прошао, а ипак је тек пред вратима. Барем за Александра Радоичића (40) и Душана Радовића (37) пореклом из Србије. Почетак је јануара. Њих двојица се налазе у канцеларији Српске академске мреже Никола Тесла у улици Kriegsbergstraße 28. Радоичић је председник друштва, Радовић координатор за интернационалне пројекте.

„Ово је за тебе, нама више не треба“, каже Александар Радоичић и даје Душану велику кесу. У њој се налази вага. „О, за Јану?“, каже Душан и смеши се. „Она је напунила седам недеља. Хвала, Александре, ово је скоро као поклон за Божић.“

Али тај свети празник тек предстоји православним Србима: Они га славе неколико дана касније, 7. јануара. А пошто ове године тај датум пада у понедељак, Дечија група за играње и учење овог удружења слави Божић накнадно прве наредне недеље. Око 30 одраслих дошло је у Православни дом на југу Штутгарта, родитељи са децом у узрасту од 2 до 6 година. Мирише на тамјан и свештеник Братислав Божовић прича божићну причу. „Шта је то Божић?“, пита он децу. „Исус Христ се тада родио“, каже једно дете и у том моменту, као по команди, једна беба почиње да плаче: то је мала Јана, ћерка Душана Радовића. Слатка је девојчица – а сасвим сигурно има довољно грама на ваги.

Вага можда на симболичан начин представља односе између Немаца и Срба. Она је симбол правде – а у прошлости се Срби баш и нису осећали тако као да су их Немци увек праведно третирали. Зато чланови Мреже извештавању о њиховом друштву прилазе помешаних осећања. Велика је брига да ће опет бити сервиран клише о „злом Србину“, коме се многи чланови осећају изложеним посебно након распада бивше Југославије 1991. Клише који су потакли и ширили „зли Немци“? Не, чланови Мреже не виде то баш тако упрошћено. Позната им је променљива историја немачко-српских односа, који су са обе стране били оптерећивани. Душан Радовић радо цитира један научни рад професорице Габриеле Шуберт, која се позабавила пручавањем односа између Немаца и Срба и при томе открила и позитивне ствари.

Око 1700. год. се нпр. много немачких занатлија и инжењера одселило у Србију и живело је тамо без икаквих конфликта заједно са Србима. Шуберт пише да и дан-данас Срби говоре о „нашим Швабама“ када се сете некадашњих комшија. „Швабо је прави ђаво!“, изрека је која и данас постоји у народу.

Међутим, на тај добар однос пала је сенка након скоријих догађаја. Крвави сукоби у бившој Југославији, санкције, које су 1992. уведене Србији и Црној Гори, и одлука Немачке да подржи НАТО бомбардовање Србије 1999., задале су тежак ударац њиховим међусобним односима.

2000. дошло је до преокрета: Многе земље, а међу њима и Немачка, помогле су Србији на путу у демократију и при обнови. Од тада се полако мења напета слика односа Срба и Немаца једних о другима – пише Шуберт, а то и Александар Радоичић констатује: „Некада ми Немци кажу: Нисмо знали да Срби умеју да буду тако фини. С једне стране ме то радује, јер су тиме хтели да ми дају комплимент, али са друге је и тужно.“

Али само уз тугу се не може далеко стићи. Зато се ово удружење више ослања на Јохана Волфганга Гетеа, који је иначе био у преписци са „српским Гетеом“ Вуком Стефановићем Караџићем, а који је писао: „Користи дане у младости да учиш на време. Језичак на ваги среће ретко мирује.“

Због тога пут овог удружења на разграђивању предрасуда и слабљењу клишеа води преко образовања.

„Ако нашој деци омогућимо добро образовање, онда ће она аутоматски бити интегрисана у друшво“, каже Александар Радоичић.

У пројекте удружења Никола Тесла спада „Покретна фабрика идеја“, са којом се удружење нашло међу добитницима на конкурс „Припрема, захтев за пројекат, сад!“ Форума култура из Штутгарта 2010. године. „„Покретна фабрика идеја“ је нешто као покретна учионица: Имамо малу експерименталну лабораторију и са њом обилазимо културна удружења и школе“, објашњава Душан Радовић. У тој радионици деца монтирају, на пример, мали хеликоптер на соларни погон и кроз игру им се објашњава како се из соларних ћелија добија електрична струја. „Интересовање за радионицу је толико велико, да наши чланови који се волонтерски ангажују нису у стању да задовоље све упите – зато смо у потрази за добровољцима, независно од њиховог порекла, који желе да се ангажују“, каже Радовић.

„Нама је важно да покажемо да се култура досељеника не састоји само од народних ношњи и фолклора, већ да садржи и способност развоја иновативних пројеката“, додаје.

Један од главних пројеката Удружења је и Дечија групица за играње и учење, са којом се заједно слави Божић. Већ пет година се деца у узрасту од 2 до 6 година окупљају једном недељно како би певали и причали на српском, као и правили разне ствари и играли се заједно са васпитачицом Данијелом Вујасин.

Мирјана Каблиновић, Љиљана Бакић и Ирена Вилке желе да се њихова деца у Удружењу упознају са српским језиком и културом. Оне су саме деца „гастарбајтера“, рођена у Немачкој. „Од људи са знањем више језика профитираће касније читаво друштво“, каже Вилке.

Осим тога има и досељеника као што су Радоичић и Радовић, који су због посла као веома образовани електроинжењери тек пре неколико година дошли у Немачку– и овде засновали своје породице.

Мала Јана у међувремену лежи на руци свога оца и спава. Колико процената је она Српкиња, а колико Немица? Јана гуче у сну, као да јој је питање по себи смешно. Вага наине показује само њену тежину у целини.

По коме је Удружење добило име

Удружење је названо по Николи Тесли, српском проналазачу, физичару и електроинжењеру. Његово животно дело обележавају многобројни проналасци. Он је на пример развио вишефазни систем наизменичне струје за проток енергије. „Он треба да буде узор младим генерацијама“, каже Радоичић.

Други пројекти удружења

Пројекат „Трендови будућности“ се бави праћењем тржишта рада. „Ми додуше немамо кристалну куглу, али желимо да помогнемо младима да се одлуче за студије или стручно образовање са добрим изгледима у будућности“, каже Александар Радоичић. Ту су и „Дани српског филма“ који су први пут одржани 2012., а који треба да се одржавају редовно сваке године. Осим тога приређују се и књижевне вечери.

Литература о немачко-српским односима

Габриела Шуберт, Зоран Константиновић и Улрих Цвинер објавили су књигу „Срби и Немци“. У првом тому те књуге ради се о „Традицијама заједништва против слика непријатељства“, а у другом о „Књижевним сусретима“. Наслов Шубертиног чланка гласи „Немачко-српски односи и везе у вртлогу историјских догађаја.“

Срби у Штутгарту

У Штутгарту живи према статистичком извештају од 31.12.2010 8.374 Срба. Највише њих живи у делу града који се зове Бад Канштат. Уз то има и доста људи српског порекла који поседују немачки пасош, те се стога и не појављују у тој статистици.

Web-site: www.sam-nt.de

E-mail: office@sam-nt.de